

NC
DO

DE FEITEN OP EEN RIJ

Wereldarmoededag 2011

OP 17 OKTOBER IS HET WERELDARMOEDEDAG, OFFICIEEL BEKEND ALS 'THE INTERNATIONAL DAY FOR THE ERADICATION OF POVERTY.'

Armoede: een definitie

Volgens de VN is er sprake van absolute armoede wanneer mensen niet kunnen voorzien in hun eerste levensbehoeften zoals schoon water, voedsel, kleding, huisvesting en gezondheidszorg. Het is lastig om een algemene armoedegrens te bepalen omdat de inkomens en dagelijkse kosten per land sterk verschillen. De Wereldbank hanteert als armoedegrens een inkomen van 1,25 dollar per dag. Op basis van deze richtlijn zijn er wereldwijd 1,4 miljard arme mensen. In Europa wordt bij het bepalen van de armoedegrens uitgegaan van 60% van het modale inkomen in een land.

Bottom billion

Van de 1,4 miljard mensen die wereldwijd in absolute armoede leven, leeft meer dan de helft (704 miljoen) in Azië en de Pacific. In sub-Sahara Afrika heerst de meeste armoede, daar leven 597 miljoen mensen onder de armoedegrens op een totale bevolking van ongeveer 1 miljard mensen. In ontwikkelingslanden sterven jaarlijks 7,6 miljoen kinderen jonger dan 5 jaar aan ondervoeding of vervuild water, vaak een direct gevolg van armoede. Volgens gegevens van het Internationaal Monetair Fonds (IMF) bestaat de top 10 van armste landen uit Congo (DRC), Zimbabwe, Liberia, Burundi, Somalië, Eritrea, de Centraal Afrikaanse Republiek,

Niger, Sierra Leone en Afghanistan. De VS, Japan en China vormen op basis van data uit 2010 de top 3 van meest rijke landen ter wereld, Nederland behaalde de 21e plaats op de lijst.

Millenniumdoel 1: Halveer de armoede

In 2000 heeft de internationale gemeenschap zich gecommitteerd aan 8 millenniumdoelen (MDGs), met als doel voor 2015 de belangrijkste wereldproblemen aan te pakken. MDG 1 is erop gericht om voor 2015 het percentage mensen dat in armoede leeft, te halveren ten opzichte van 1990. De Wereldbank voorspelt in haar recentste Global Monitoring Report dat in 2015 ongeveer 883 miljoen in armoede zullen leven, waarmee het percentage inderdaad wordt gehalveerd (van 41,7% in 1990 naar 14,4% in 2015). Het grootste deel van deze daling is toe te wijzen aan de toegenomen welvaart in opkomende landen zoals China en India.

Rijkdom ongelijk verdeeld

Volgens een rapport van de Boston Consulting Group uit mei 2011 is 39% van de mondiale rijkdom in handen van 0,9% van de wereldbevolking. Deze miljonaars bezitten gezamenlijk 47,4 triljoen dollar en zijn voornamelijk woonachtig in de VS, Japan of China. Tegelijkertijd bezit 40% van de wereldbevolking samen

slechts 1% van 's werelds rijkdom. De Wereldbank heeft berekend dat ruim 3 miljard mensen op aarde leven van 2,50 dollar per dag, vooral in ontwikkelingslanden. Zij leven weliswaar niet in extreme armoede, maar zijn nog steeds erg arm. Wereldwijd groeit 1 miljard kinderen, de helft van alle kinderen, op in armoede.

Westerse armoede

Ook in veel Westerse landen bestaat onder bepaalde bevolkingsgroepen steeds meer armoede. In de Verenigde Staten zorgt de economische crisis in combinatie met gebrekkige sociale voorzieningen voor schrijnende situaties. Data van de US Census 2011 stelt dat 22% van de Amerikaanse bevolking, vooral Afro-Amerikaanse en Spaanstalige gemeenschappen, in armoede leeft. In 2009 leefde 1 op de 5 Grieken al onder de armoedegrens en deze cijfers zullen door de economische malaise naar verwachting verder toenemen.

Positieve ontwikkelingen

De economische groei in Azië is de afgelopen decennia verbazingwekkend geweest. Azië was in 2010, met een gemiddelde groei van het Bruto Binnenlands Product (BBP) van 8,2%, de mondiale koploper qua economische groei. China kende in 2010 zelfs een economische groei van 10,3% en India van 10,4%, zo blijkt uit cijfers van het IMF. Ook in Afrika zijn er positieve ontwikkelingen. Tientallen Afrikaanse landen kennen al jaren een gestage economische groei. In 2010 lag de economische groei in Ghana, Kenia, Egypte en zelfs in Tsjaad rond de 5%. Het inkomen van Afrikanen neemt niet alleen toe, maar de inkomensverdeling wordt ook eerlijker; het aantal mensen dat van 1,25 dollar of minder moet rondkomen neemt af. In september 2011 presenteerde ActionAid een onderzoek dat concludeert dat ontwikkelingshulp heeft bijgedragen aan economische groei en aan effectievere belastinginning, waardoor ontwikkelingshulp in 2009 gemiddeld nog maar 38% van de nationale begrotingen van ontwikkelingslanden besloeg, tegenover 60 procent in 2000. Ontwikkelingslanden worden zo minder afhankelijk van hulp.

Groeiende ongelijkheid

Ondanks de eerlijkere inkomensverdeling in sub-Sahara Afrika en de afnemende ongelijkheid tussen landen, neemt de economische ongelijkheid binnen de meeste landen toe. Bijna overal ter wereld neemt het inkomen van rijke mensen sneller toe dan het inkomen van de armen. Dit is ook het geval in rijke landen blijkt uit recent onderzoek van de OESO. Economische ongelijkheid is een belangrijke oorzaak voor sociale problemen zoals afname van de levensverwachting en

toename van criminaliteit. Daarnaast kan ongelijkheid aanleiding zijn voor migratie naar plaatsen of landen met meer kansen. Het Amerikaanse Brookings Institute waarschuwt voor escalatie van antiwesterse gevoelens onder jongeren in ontwikkelingslanden, als gevolg van ongelijkheid en een gebrek aan kansen.

Armoedebestrijding, een kwestie van prioriteiten?

Hoewel bijna de helft van de wereldbevolking leeft van 2,50 dollar per dag, blijft het moeilijk voor de internationale gemeenschap om voldoende middelen vrij te maken voor armoedebestrijding. In 2010 werd wereldwijd 128,7 miljard dollar aan officiële ontwikkelingshulp (ODA) uitgegeven. Dit is een groot bedrag, maar niet voldoende voor de internationaal afgesproken bijdrage, namelijk 0,7% van het BNP per rijk land. Voor andere zaken maken landen gemakkelijker geld vrij. Zo werd er in 2010 wereldwijd 1630 miljard dollar besteed aan militaire uitgaven. De eerste reddingsactie van de EU en het IMF aan Griekenland betrof een lening van 110 miljard euro en de tweede reddingsactie betreft een lening van 215 miljard euro, die beiden vrij snel overeengekomen werden.

Nederland zet in op economische ontwikkeling

Het rapport 'Minder Pretentie, Meer Ambitie' van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR) stelt dat het bevorderen van economische ontwikkeling de meest efficiënte manier is om armoede te bestrijden. De Nederlandse regering heeft deze visie op hoofdlijnen overgenomen en investeert meer in het bevorderen van het ondernemersklimaat in ontwikkelingslanden en de samenwerking met het bedrijfsleven.

Meer lezen?

Op de website van NCDO is meer informatie te vinden over armoedebestrijding. Op www.millenniumdoelen.nl kunt u meer lezen over de Millenniumdoelen.

NCDO

Postbus 94020
1090 GA Amsterdam
tel +31 (0)20 568 87 55
globaliseringsreeks@ncdo.nl
www.ncdo.nl

